

Redaktor naczelny:

Dr. ALEKSANDER VOGEL.

Biura redakcyi: ul. Kopernika 1. 7. 1. piętro
otwarte od godziny 10 rano do godz.
1 w południe.

Biura administracyi: ul. Kopernika 7, parter
(sklep), otwarte od godz. 8 rano do 7
wieczór bez przerwy.

PRZEDPŁATA NA „GAZETĘ NARODOWĄ”

wynosi:

	we Lwowie	na prowincyi	za granicą
miesięcznie	1 zł. 50 ct.	2 zł.	7 zł. 50 ct.
kwartalnie	4 zł. 50 ct.	6 zł.	21 zł. 50 ct.
rocznie	17 zł.	24 zł.	85 zł.

Numer kosztuje 6 ct.

GAZETA NARODOWA

wychodzi w dwóch wydaniach: dla Lwowa o godzinie 8 rano — dla prowincyi o godzinie 7 wieczorem.

OGŁOSZENIA I PRZEDPŁATE PRZYJMUJE: w
Lwowie: Administracja Gazy Narodowej ul. Ko-
pernika 7; w Paryżu: G. Adam Głowacki 30 rue
de Valenciennes; w Wiedniu: Hasenstein &
Vogler (Otto Mass) Walfischgasse 10 — Rudolf
Mosse Seilerstraße 2 — A. Oppelk Grünengasse 13
— M. Dukes Nachf.: Max. Augenfeld & Emarie
Lessner Wollzeile 6 — Schallek Wollzeile 11 i J.
Danneberg, I. Wollzeile 19; w Hamburgu: A. Stei-
ner w Frankfurcie: a. M. Hasenstein & Vogler i
G. L. Daube & Comp.; w Warszawie: Reichenow
& Freidrich.

CENA OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia zwykłe na 1-
dniu bezpłatnie, wiersz dorywisty lub ję-
zyk 10 ct. — Nadzwyczajne 15 ct. — b. ję-
zyk 20 ct. — Głosy publiczne 25 ct. — b. ję-
zyk 30 ct. — Prywatne korespondencje
3 ct. od wiersza.

Reprezentacja Galicyi

w przyszłym parlamencie.

Lwów, 27 grudnia.

Pogłoski twierdzi, że nowy parlament zbie-
rze się w pierwszym tygodniu lutego. Rzecz to
jednak jeszcze nie postanowiona. Tem mniej mo-
żna dziś wiedzieć, jak się ułoży stosunek stron-
nictw w nowej izbie, skoro wybory zaledwie w
jednej trzeciej części dopiero dokonane. Byłoby
też rzeczą zupełnie bezcelową, przelewaniem z pu-
stego w próżne — dziś zabawiać się we wróżby
co do przyszłego składu izby i stosunku stron-
nictw w jej składzie.

Lecz bardzo aktualne, bardzo doniosłe zna-
czenie praktyczne dla kraju naszego ma pytanie,
czego możemy się spodziewać po nowej reprezen-
tacji naszego kraju w przyszłej izbie? To pyta-
nie musi być wcześniej przedyskutowane w
kraju, dokąd postawie nowo wybrani są jeszcze
w domu i pozostają pod bezpośrednim wpływem
nie wiedeńskich stosunków, ale opinii publicznej
w kraju, opinii swoich najbliższych, swoich koł
wyborczych.

Walka przedwyborcza pomiędzy rozmaitemi
stronnicztwami obracała się u nas około jednego
pytania zasadniczego, według którego dzieliły się
stronnicztwa a mianowicie około pytania: z Ko-
łem, czy przeciw Kołu polskiemu?

Wiadomo, że w 55 dokonanych wyborach
z kurii powszechnej gmin wiejskich i miast,
stanowczo objawiła się ogromna przewaga tych,
którzy stoją wiernie przy Koł polskim, nad
jego przeciwnikami. I jeżeli doliczyć się do za-
stępu tych posłów z kurji ludowych, którzy
wstąpią do Koła, jeszcze 23 posłów z izb han-
dlowo-przemysłowych i z kurji wielkiej własno-
ści ziemskiej, którzy mają być wybrani dopiero
w ciągu pierwszej połowy stycznia p. r. a nie-
wzmiennie wszyscy wstąpią do Koła polskiego,
to jest rzeczą pewną, że Koło polskie będzie za-
liczało się liczebnie w przyszłym parlamencie do
najsilniejszych klubów.

Jeżeli bowiem skojarzeni teraz stojąłow-
szczyty i ludowej wstąpią do Koła, co jest pra-
wopodobne, gdyż są to sami włościanie, któ-
rzy zapewne tużem chodzą nie zechcą, liczyliby
Koło polskie 68 głosów, gdy w dawnym parla-
mencie należało do Koła tylko 56 posłów. A gdy-
by — co także jest prawdopodobne, czterej po-
słowie, należący do stronnicztwa Rusinów ugodow-
ców, weszli w przyszłym parlamencie w jakiś
stosunek stałej łączności z Kołem polskim, za-
mianst wiać się z Kroatami i Słowienkami, to
z 78 posłów galicyjskich pozostałoby tylko sze-
ściu socjalistów i romanczyków poza zwią-
zek 72 polskich i ruskich posłów, holdujących
programowi autonomicznemu i zasadzie solidar-
ności w działaniu we Wiedniu na zewnątrz.

Byłoby to jednak optymizm nie do da-
rowania, gdybyśmy chcieli oddawać się złudze-
niu, że przyszłe Koło polskie w Radzie pań-
stwa, jakkolwiek imponujące liczebnie, będzie

takiem samem co do wewnętrznej łączności or-
ganicznej, jakim ono bywało dotychczas. I da-
wniej bywały stronnicztwa w Koł, które ścierały
się z sobą często nawet bardzo ostro — ale gdy
na zewnątrz działanie Koła było ściśle jednolite,
to owe stronnicztwa miały raczej znaczenie
odcieni, niż stronnicztw odrębnych. Po prostu,
na zewnątrz nie znać ich było i tylko w publi-
cyście, a po części w kraju, występowały na
jaw wyraźniej, dzielące je pomiędzy sobą różnice.

Teraz będzie inaczej. Koło polskie w pa-
rlamencie wiedeńskim stanie się bardzo podobnem
do sejmiku naszego i wszystkie antagonizmy, dzie-
lące stronnicztwa sejmowe przeniosą się żywcem
do Wiednia — pomiędzy cztery ściany sali obrad
Koła polskiego.

Będzie więc tam nieraz wrzawa i kłopot —
a zwłaszcza w pierwszych czasach, gdy opo-
zyjni posłowie nie będą jeszcze mieli czasu roz-
głębnić się w niewesołej sytuacji wiedeńskiej,
która z pewnością ostudzi prędko ich ferwor, a
gdy każdemu z nich będzie pilno, ażeby — *ins
Fenster hinaus* — pod adresem swoich wybor-
ców, wystąpić jak najbuzdniczej z hasłami o-
pozycyjnymi.

Posł Romanowicz oświadczył w sejmie, że
po to idzie do Wiednia, ażeby tam „rozbić so-
lidarność Koła polskiego.“ I można mu wierzyć
że słowa dotrzyma. Gdyby inaczej działał, zane-
gowałby całą swoją dotychczasową przeszłość po-
lityczną.

Przypuszczać można, że najbliższy jego
przyjaciel polityczny poseł Rotter, jakkolwiek
znacznie więcej radykalny od P. Romanowicza,
w działaniu na seryo, na wielkiej widowni pa-
rlamentarnej, uważniej będzie się liczył ze sto-
wami, niż np. w ujeżdżalni pod Kapucynami
w Krakowie. Nie będzie tam już zresztą tego
posła liberalnego, który lubił wchodzić w kon-
sachty tajemne ze stronnicztwami lewicy na
własną rękę.

Włóścianie z obozu ks. Stojalowskiego
i ludowej pozbawieni bezpośredniego wpływu
swoich mistrzów, którzy ich balamucili w po-
przedniej kadencji, nie będą szli inaczej, jak
idą w sejmie tj. opozycyjnie, ale rozważnie
i spokojnie, a przedewszystkiem patriotycznie.

Krótko mówiąc, przygotować się należy w
przyszłym Koł polskim na gorące i mniej lub
wiecej bardzo nawet gwałtowne czasami walki
wewnętrzne. Ale niech się nie cieszą ci, którzy
sądzą, że uda się zachować główną zasadą, na
której opiera się istota tej najważniejszej po se-
jmie, naszej narodowej instytucji politycznej. Idea
solidarności narodowej wyjdzie z tych zapasów
zwycko — a może nawet odmłodzona i wzmo-
cniona.

Koło Polskie w przyszłym parlamencie bę-
dzie więc nie tylko liczebnie, ale i organicznie
silniejszym. A od tego zależy lepsza przyszłość
kraju.

Podział archidiecezyi lwowskiej.

Lwów 27 grudnia.

Od jednego z bardzo gorliwych kapłanów,
znających wybornie stosunki zarówno bukowin-
skie, jak i wschodniej części naszego kraju,
otrzymujemy następujące uwagi:

Z okazji obsadzenia stolicy arcybiskupiej
we Lwowie poruszona została w kompetentnych
kołach myśl rozdzielenia naszej archidiecezyi na
dwie diecezye odrębne. Wiadomo o tem doszła do
uszu kilku kapłanów naszych, obecnie na Buko-
winie pracujących, którzy tam zrodzeni, po-
czuwają się do narodowości niemieckiej. Nie-
stety! kilku tych księży dało się ować duchowi
pangermańskiemu, któremu poddał się na Buko-
winie cały obóz niemieckich liberałów. Szowini-
stom tym jest polska ludność, jak wszędzie, solą
w oku, a zgermanizowanie jej uważają za swój
wielki narodowy obowiązek. Uszczuplają więc,
gdzie mogą, polskie nabożeństwa, rugują polski
język ze szkół i wcale się nie kryją — szczegó-
lnie w ostatnich czasach — zniechęcą do wszyst-
kiego, co polskie.

Liberalne żywioły niemieckie uradowane tym
nabytkiem tak cennych sprzymierzeńców, utwier-
dzają ich w tych uczuciach i w ten sposób roz-
dzielił się na Bukwinie przykry bardzo rozdział
wśród i tak małej tylko garstki katolickiego du-
chowieństwa.

Naturalnie, że wobec takiego stanu rzeczy
nie mogło braknąć ludzi, którzy chcieliby wyko-
rzastać ten prąd dla siebie. Znalazł się szczegól-
niej ksiądz jeden, który niezadowolony z godno-
ści i tytułów już otrzymanych, zapragnął zostać
bukowińskim biskupem. I zakrzętał się koło spra-
wy jak umiał. Zaczął poruszać liberalne sfery na
Bukwinie i we Wiedniu dmąc z całych sił w nie-
biegł Bukowiny do jakiegokolwiek związku z
Galicyą i w duchu pangermańskim i we wszyst-
kie hasła separatyczne liberałów Niemców. Cała
akcja atoli została na szczęście mocno spara-
liżowana i o wyłączeniu Bukowiny z archidiece-
zyi lwowskiej nie ma dziś mowy.

Natomiast otwartą zostaje jeszcze kwestya
podziału archidiecezyi lwowskiej, Stolica św.
stara się bowiem o to, że względu na dobro sa-
mej archidiecezyi — dobro, mądrze zrozumiane,
Nowa diecezya ma być erygowana w jednym
z miast wschodniej Galicyi, a zatem będziecząstką
Kościoła polskiego i tylko Polak zasiadzie na
niej. Dlaczego o to Stolica św. stara, rzecz jasna
i prosta.

Pierwszym i najważniejszym powodem jest,
że Stolica św. pragnie doczekać się tego, aby
zarówno we Lwowie, jak i w nowej diecezyi ma-
jącej być utworzoną, biskupi czynnie zarządzali
a nie zapisywali tylko stopy aktów, wśród których
znaleźć biskupa przyszłoby nieraz tylko z trudem
i wysiłkiem niemalym. Zawsze był *regimen ani-
marum* — *ars artium*; dzisiaj jest nim w nie-
porównanie większy sposób. Zasada się on naj-
pierw na wpływie osobistym biskupa na kapła-

nów, na tym żywym związku, ciągłym i systema-
tycznym, który jest podstawą pomysłowej, bo je-
dnolitej i zesrodkowanej pracy kleru. Wiemy o
kapłanach, którzy lat 30 biskupa niewidzieli,
o parafianach, do których od stworzenia świata aż
do lat ostatnich biskup niezwalał, a w których
lat 25 całych nigdy noga ks. diekana nie po-
wstała. Do podpisania księgi metrykalnej przywo-
żono o mil 4 do pobliskiego miasteczka, gdy zje-
żdżał ks. diekan i konie. Znamy kapłana od
lat 20 będącego na bardzo trudnym stanowisku;
przez cały ten czas nigdy go się nikt nie zapy-
tał: „a jak sprawiasz swój urząd, jakie masz
trudności, czy ułatwienia, jaki skutek twej pra-
cy?“ Czy to rzad? Czy to po myśli Kościoła,
czy to *cura animarum*?

Gdy pewnego wikarego przenoszono z pod
Lwowa w kołomyjskie, prosił on we Lwowie o
informację, co to za ksiądz ten jego nowy pro-
boszcz, jakie tam stosunki na parafii etc. Poka-
zało się, że wszystkie kompetentne osoby nie
mogły pytającego w niczem poinformować; księ-
dza tego, lat 40 będącego na miejscu, nikt nie
znał, nikt nigdy nie widział i nikt krom układa-
jącego szematyzm o jego istnieniu nie bliższego
nie słyszał.

Wśród takich warunków stało się położe-
nie kościoła katolickiego w Galicyi wschodniej
wprost groźnem i nad wyraz trudnem, a istnie-
nie obrządku łacińskiego jest po prostu zagrożo-
ne i to nie na żart, ale bardzo na seryo.

My Polacy nigdy nie mieliśmy dość zmysłu
praktycznego dośrodku, by coś przewidzieć
na bodaj dalszą metę. Rządziliśmy się sercem
prawdą że pocziwem i szlachetnem, jak się
niem i dziś rządzą, ale strasznie mało
zdrowego rozsądku, praktycznego rozumu po-
siadaliśmy. — Kolonizowaliśmy Ruś naj-
lepszą krew naszą — milionami jednostek naj-
tęższych, kapitałami inteligencji polskiej i bo-
gactw polskich. Ale nie mieliśmy dość rozumu,
aby ubezpieczyć te miliony i tym milionom za-
chować ich religię, ich narodowość. I Bóg nas
pokarał za to.

Te miliony dusz rzucone na pastwę dzikiej,
zwierzęcej szczyzny zionęły potem nienawistną pie-
kłą przeciw niebacznej swej matce Polsce.
Chmielnicy i Kosynscy, Żelazniaki i Gonty z ca-
łą chmurą reżunów to była odpowiedź na spra-
wiedliwość dziejową na nasz grzech ciężki opu-
szczenia. Dziś nie lepiej. Do ostatniej doby naj-
nowszej niewiele kto myślał o tem, by ratować
łaciników na Ruś, miliony zginęły na zawsze
dla wiary i ojczyzny.

Jeden z ks. katechetów przeczytał pisać-
mu kilka miesięcy temu imiona rdzennych Rusi-
nów w jednym z gimnazjów Galicyi wschodniej,
Jacynt Mazur, Kazimierz Jacynta, Ludwik Wi-
niarz, Mikołajewski Ludwik, Samotulka Karol
Kołodziej Józef itd. Możemy wskazać całe wie-
kie, które aż do resztek małżeńskich poprzeczności na
obrz. ruski. Po sprawiedliwości powinniśmy Rusin-
niektórym księżom łacińskim powziąć pomniki
za przysporzenie im tyłu Rusinów. Popatrz kto

ciekaw na cały powiat stryjski i żydaczowski;
w kołomyjskiej i gdzie zechcesz, zapłaczesz wsze-
dzie. To straszna nasza wina — to po prostu
zdrada kościoła i ojczyzny.

Miejmy odwagę powiedzieć głośno, co bez
wyjątku mówimy po cichu. Niebezpieczeństwo
jest — i tak rozumie to Rzym. Drugim przeto
celem erygowania nowej diecezyi jest ratowanie
jednostek ob. łac., rozrzuconych po wschodniej
Galicyi a skazanych wśród dzisiejszych stosun-
ków szczególnie po wsiach, na niechybne wyina-
rodowanie, gdy przypadkiem nie ma w tej wsi
łac. kościoła. To też niepożyte zasługi połowył w
diecezyi lwowskiej ks. biskup Podajna. On sro-
zumiał, że potrzeba nam kaplic, budaj małych po
wsiach, aby rozproszonym łacinikom stworzyć
punkt oparcia dla ich potrzeb religijnych. Musi-
my budować kościoły i kaplice, musimy oddawać
się najgorliwiej katechizacyom, ekskursyom, mi-
mo wielkich przestrzeni, okropnych dróg i wse-
lających trudności. Liczba księży łacińskich winna
się zdwoić i ztroić, by podoląć pracy pasterskiej
w dzisiejszych stosunkach. Lud potrzebuje księ-
dza widzieć często; ten ksiądz powinien znać
swojego parafianina osobicie, stykać się z nim, naj-
częściej, odwiedzać go w jego chacie, rozumieć
jego ból, dzielić jego radość — wówczas łacin-
nik nie da się oderwać od swego obrządku, a
Polak od swej narodowości. Ale na to potrzeba
pomnożyć liczbę księży w trójnasób, parafie dzie-
lić, ekspozytury tworzyć — słowem potrzeba uży-
wać w bożej apteczce złożonych środków, by się
ratować od zguby.

Sejm nasz łamie sobie głowę nad różnemi
sprawami; a nie pamięta na najważniejszą, że
co raz więcej usuwa nam się ziemia z pod nóg,
bo ją przez nieuctwo i lenistwo, przez życie na
stan i niedostrojenie się do warunków nowych,
tracimy, że marnieją i giną na zawsze, nie raz
nawet we wrogim imieniu polskiego przedzier-
gają się tysiące Polaków, bo pozwalamy im
wynaradawiać się.

Te wszystkie powody niewątpliwie są tak
słuszne, iż życzyć sobie tylko musimy, aby rze-
czywiście jak najrychlej zamiar Stolicy św. został
ureczywistniony.

Rewelacje wyborcze.

Lwów, 27 grudnia.

Utrzymuje się pogłoska, iż mandat złoty
albo Maciej Fijak, wybrany z V kurji wadowi-
ckiej lub też Jan Kubik z IV kurji białackiej aby
ks. Stojalowskiemu umożliwić kandydowanie i
wybór. Ostatni numer *Wiernika* zawiera artykuł
wstępny „Dziękuję Bogu i za to — czesł ludowi“,
w którym ks. Stojalowski staje na stanowisku
zwycięzcy, albowiem „nie tylko nasze dawne cze-
ry mandaty utrzymaliśmy, ale jeszcze i piąty zdo-
był.“ Naturalnie ks. Stojalowski nie porównuje
obecnego wyboru z r. 1897 ale z ostatnim cza-
sem, gdy ks. Szponder, Danielak i Zabuda wy-
brani jako stojalowczycy, następnie ks. Stojalow-

Podwójna nić.

Napisana

Miss Ellen Thornycroft Fowler.

(Ciąg dalszy).

— Toteż się nigdy nie ożeniłem. W ciągu
życia spotkałem dużo młodych kobiet powabnych
i dobrze wychowanych, któreby były gotowe po-
święcić własne serce i skłonności w na-
dziei zdobycia tytułu lady Le Mesurier i objęcia
berła władczyni nad Greystone'm, ale nie chcia-
łem, by mnie brano razem z majątkiem tak jak
jaką przynależność jego i to najmniej ważną. Mam
wady, przynajmniej, ale poświęcanie się dla drugich
nigdy nie należało do ich liczby. Koniec końców
porzućmy na teraz wszystkie te ciekawe i ro-
mantyczne tematy, a weźmy się do jakiegoś po-
słiku. Musisz być głodny z drogi.

Gdy się Jan najężył do posili, stryj oprowa-
dził go po całym domu i ogrodach, a im bliżej
się Jan przyglądał Greystone'owi, tem rozkosz-
niejszemu się mu wydawała ta posiadłość.

Obaj zjedli obiad w wielkim pokoju, ja-
nym. Usługiwali im upudrowani naleźnicy poko-
jowcy i podawali na biesiadę wszystkie delika-
tesy sezonowe i z poza sezonu. Sir Roger bawił
swoją bratanką opowiadaniem wypadków ze
swego życia i epigramatami zawierającymi do-
świadczenia w nich nabyte. Jan dziwił się by-
strości umysłu i brakowi serca u małego stryja
swego i słuchał go, wcale nie zbudowany jego
słowami.

Nazajutrz wypadła niedziela.

— U mnie jest reguła, że chodzę w nie-
dzielę rano do zboru — oświadczył Sir Ro-
ger na śniadaniu. Uważam to za objaw uszano-
wania, jakie winien kolator proboszczowi swej
parafii — ale dziś ty pójdziesz tam za mnie.

— Dobrze, sir — zgodził się Jan, porajac
się ze smażonymi nerkami.

— Skoro kłótdzą z naszej rodziny zjawi
się w ławce kolatorskiej, to przecie dla pastora
to rzecz bez znaczenia, kto to taki.

— Domyślam się, że stryj chce powiedzieć,
iż mu wszystko jedno czy jest dwóch czy jeden.

— Właśnie to. Dla zboru to jednaka grze-
czność, a dla nas mniej trudu.

Jan się rozśmiał.

— Coż to za rodzaj człowieka ten nasz pa-
stor? — zapytał.

— Bardzo rozumny człowiek, spędził życie
na pastorstwie w wielkiej parafii londyńskiej,
mało się na śmierć nie zamęczył tam pracą nad
siły i dla spokoju przeniósł się do Greystonu.
Znowu jeden z tych pierwotnych ludzi, którzy re-
czywiście wykonywa to, co głosi i postępuje zgo-
dnie ze swoimi przekonaniami.

— Podziwiam ludzi, którzy postępują w
myśl swoich przekonań — zrobił ostrą uwa-
gę Jan.

Stryj jego uśmiechnął się, nalewając sam
sobie filiżankę herbaty.

— Młodzień to zawsze robi; to przecie je-
den z przywilejów młodości wierzyć w dosko-
nałość, a jednym z jej zajęć starać się ją o-
siągnąć.

— Dobry z niego kaznodzieja? — zapy-
tał Jan.

— Układa swoje kazania w ten głównie
sposób, który ja nazywam stylem słownikowym,

to znaczy, że się zniża do swoich słuchaczy,
zgóry przypuszczając, iż jego owczarnia tak samo
nie zna słowników, jak i biblii. I wyklada im
wielkie znaczenie zwykłych słów. Mam to szcze-
ście, że posiadam dobry słownik, to też jego ka-
zania nie czynią na mnie wrażenia, ale dla
każdego, kto nie jest w tak pomysłowej sy-
tuacji, wyobrażam sobie, że muszą być nieoce-
nionymi.

Potem sir Roger zabrał się do rozwijania
swoich poglądów na kaznodziejstwo w ogólności
i poglądy te były zajmujące chociaż nie zyskały
aprobaty słuchacza.

Jan, jak się zobowiązał, poszedł do starego
zboru greystone'skiego, usiadł w ławie, wyglądają-
cej na skrzynię z wyciętem w jej ścianie okien-
kiem, podobnem do małych otworów po parlato-
ryach klasztornych i patrzył przez nie na świat
— albo raczej na zbor i na kamienne podobizny
sir Lionela i lady Le Mesurier, którzy żyli na
świecie i pomarli, zanim jeszcze Tudorzy zaczęli
panować w Anglii. Gdy patrzył tak na ich spo-
kojne kamienne twarze, zapytywał się w duchu,
czy sir Lionel ożenił się dla miłości, czy dla
gruntu i czy „pani Eleonora, jego niewiasta“
miała brwi krótkie, czy też długie.

— Dziś już nic po tem sir Lionelowi —
myślał Jan, gdy tak spoglądał na starożytnego
wujownika, pogrążonego w śnie wiekowym, —
czy małżeństwo jego wyszło nowe stopy pienię-
dzy w kufry jego, czy też dołączyło nowe gruntu
do ziem Greystonu, lecz to tylko dziś go obcho-
dzi gdzieś tam i w jakiś niezmany sposób, czy
sprzedał swoje przyrodzone prawo do miłości za
miskę jadal, czy też stał się człowiekiem lep-
szym na ziemi i na wieczność całą, wybierając
co najlepsze, a pozwalając minąć temu, co mniej
dobre.

Gdy tak Jan siedział w starej ciasnej ławce,
między pomnikami pomarłych i minionych Le
Mesurier'ów, otrząsnął się z obezwładniającego
wpływu, wywieranego nań przez wyrozumowany
sarkazm stryjowski.

I czuł, że ci śpiący jego przodkowie mu-
sieli mieć szlachetniejszą wiarę i serce pełniej-
sze miłości niż ten, który dziś władał Greysto-
nem na ich miejscu, bo inaczej nie mogliby
nigdy walczyć jak bohaterowie a żyć jak prawi
synowie Anglii i nie byłiby odeszli na spoczynek
z tym spokojnym uśmiechem, jaki widział na ich
rzeźbionych licach.

I doszedł do wniosku, że ci dzielni prości
żołnierze walczyli byli sto razy więcej od takiego
dowcipującego cynika, jaki obecnie zajmował
ich miejsce i nosił ich nazwisko — i że o wiele
lepiej jest wstępować w ich, niż w jego ślady.
Pastor miał doskonale kazać, które było
pokarmem dla głodnych duchów wielu jego ubo-
gich parafian, chociaż też równocześnie i pastwą
wieny satyrycznej u niejednego z bogaczy z po-
między nich.

Po nabożeństwie przedstawił się Janowi
i zaprowadził młodego człowieka do plebańskie-
go ogrodu oglądać rozkwitające kwiatki wio-
sennie.

— Jestem kawalerem, musi pan wiedzieć
— rzekł z serdecznym uśmiechem na ustach,
który sprawiał, że oby czuli się w jego towa-
zystwie tak, jakby go ściśle znali od lat wielu
— i tylko kwiatki mam, one tylko mogą mnie
witać w domu. Muszą też być dla mnie tem,
czem żona i dzieci są dla szczęśliwszych ludzi.

Jan z uprzejmości obejrzał ogród starannie
utrzymany, a otaczający malowniczo stary budy-
nek plebanii, później zaś i on i pastor zaczęli
rozmawiać o innych rzeczach.

Mr. Cartwright był człowiekiem, z którym
każdy chętnie rozmawiał, bo o sprawach drugich
myślał więcej, niż o własnych. I w rzeczywi-
stości nie miał nic, co by mógł nazwać godną
wzmianki własnością swoją — oprócz pakietu
starych listów i pamięci, albo raczej obietnicy
miłości, której śmierć nie miała stumić.

We wczesnej swej młodości pokochał dzie-
wczynę i pracował i czekał na nią przez lat
dziesięć.

Umarła, a w rok po jej śmierci został za-
mianowany wikarym bogatej parafii londyńskiej
tj. znalazł się raz wreszcie w swym życiu na
takim stanowisku, na którym mogły się być
ożenić.

Później został proboszczem greystone'skim,
przeniósł się do szczupłej plebanii i żył tam sa-
motny wśród ubogich i biednych.

Nie spoglądał za siebie w czas przeszły,
ani nie wołał: „zapóźno!“ lecz patrzył przed
siebie w wieczność i modlił się: „jak długo
jeszcze?“

Opuszczywszy plebanię, Jan powrócił do dwu-
ru na drugie śniadanie, a popołudnie spędził na
wędrowce swobodnej po całym majątku stry-
jowskim.

Nie mógł się obronić uczuciu dumy na
myśl, że jego przodkowie przez tyle pokoleń po
tych samych polach chodzili, ani nie mógł stum-
nić w sobie pragnienia, aby stryj — mimo że
obecnie fideikomisy był przetrwany — zostawił
majątek swój jemu, jednemu oprócz niego
przedstawicielowi tej gałęzi ich rodu.

(G. d. n.)

Z powodu przeniesienia handlu do hotelu „George'a“
urządzą za zezwoleniem władzy

WYSPRZEDAŻ

towarów łokciowych, bielizny damskiej i męskiej, oraz
konfekcyi damskiej i dziecięcej.
Mikołaj Ludwik, Plac Maryacki 1. 8.

skiego opuścili. Godnem zauważenia jest także, że gdy właśnie obecnie toczą się rokowania o konsolidację między stojałowczykami a ludowcami, ks. Stojałowski zarzuca ludowcom, że w Wadowicach zdradzili, głosząc przy ścisłej współpracy nie niego, ale na Opyde.

(Koresp. Gaz. Nar.)

Przemysłany 25 grudnia.

Wiadomość o rozwiązaniu rady państwa przysięgliśmy z pewną obawą, sądząc bowiem z przebiegu ostatnich wyborów w r. 1897, które odbywały się nader burzliwie w niektórych miejscowościach kraju naszego, przewidywaliśmy, że teraźniejsze wybory wywołają jeszcze większe wstrząśnienia, oddziałujące tak fatalnie na ekonomiczne i społeczne stosunki w kraju naszym. I rzeczywiście po pierwszej wiadomości o nastąpieniu wyborów rozpoczęły się agitacje wyborcze pomiędzy ludnością wiejską naszego powiatu. Zwolniano więc w różnych miejscowościach ciskano na niech gromy na szlachtę t. j. na tak zwanych obzarników i na inteligencję polską, głoszących ich niemal za antychrystów, pijaków i wrogów ludu. Jednym słowem, poruszano niebezpieczne i straszne sądem wiecznym i do-
czesnym tych, którzyby za kandydatem, wskazywanym przez przewodów, głosować nie chcieli. W miasteczku Glinianach, obdarzonym przez królów polskich różnymi przywilejami i nadaniami majątków ziemskich, rozburmistrzował się na dobre radykalizm ruski, rozszerzając swoją agitację na sąsiadujące z Glinianami wioski. Zdawało się, że lud cały pójdzie za tymi prowodyrami — tymczasem stało się przeciwnie. Większa łaska Boska niż zawziętość ludzka — kto wiatr sieje burzę zbiera. Przy poprzednich wyborach obiecywano ludowi, że się od niego tansza a łany i lasy dzwonek podzielone zostaną pomiędzy ludność wiejską, że podatki i inne ciężary publiczne, jak konkurencja na szkoły, cerkwie i kościoły będą obniżone — pod tym hasłem odbywały się wybory ostatnie do rady państwa w r. 1897 i z tego powodu były tak burzliwe. Gdy jednakowoż żadna z tych obietnic spełniona nie została, gdy ciskać woli nie potanisa, ani ciężary się nie zmniejszyły, a ks. poseł więcej myślał o interesach swojej kasty, aniżeli o interesach ludu, otrzęśli się włościanie ruscy i zaraz oświadczyli, że na księdza żadnego głosować nie będą, a jeżeli posłali miejscami za swoimi księżmi, to tylko o tyle, o ile do tego byli przymuszeni i formalnie sterowani. Jadąc na wybory pilnowali księża i diaki swych wyborców a w miejscie Przemyslanach stali się innym wyborcom odbierać karteczki, kreśląc na tychże naszego a wpisując swego kandydata.

Zorganizowana szajka pijanych agitatorów włożyła się po mieście w czasie wyborów, odgarniając się wyborcom, którzyby na kandydata naszego głosować się wzięli. Wyborców z Tuczego i Uszkowiec wyławiali dopiero żandarmi z rąk tej szajki, która zaś z Turkoćnia, gdy wrócił po wyborach do domu, napadli ludzie z Glinian, zapewne namówieni przez agitatorów i pobili tak mocno, iż zaledwie żył uszedł z ich rąk i sprawa ta oddana została prokuratury państwa i zapewne nie zostanie ukarana ręka lecz ślepy miecz. Takie to gwałty działy się w ciągu wyborów i po wyborach a mniemam, że i w innych okęgach wyborczych tak samo działy się musiało. Zapewne ci sami podszcuczawce ludu przeciw obzarnikom i wyborcom z nimi nie głoszącym, krzykząc będą we Lwowie i Wiedniu w niebogłosy, że rząd ich terroryzował przy wyborach — każdy jednakże z nas, który brał udział w wyborach, spotykał wyborców krzykzących się przed prowodyrami, o ile chcieli oddać głos wedle swej woli i swojego przekonania — niektórzy nawet wyborcy ostro postawili się księżom, gdy walcim im wydrzeć kartkę do głosowania. Chcieli. Charakterystycznym jest, że po zgromadzeniu dnia 5 bm., na którym przemawiali tutaj kandydaci komitetu centralnego pp. dr. Niemcewicz i Weiser wyborca chłop Rusin, wypowiedział te słowa: „My mieszkańcy tego kraju powinniśmy się miłować, nie idźmy za głosem tych, którzy zachęcają do niezgody, lecz za tymi, którzy szczerze miłują. Taż my chrześcijanie najemnia myłowoty a ty, któryś chociaż nie najwyższemu męnie rozróżnił, bo mój bratko był Rusyn a mama Polka“.

XX.

Z bieżącej chwili.

Lwów 27 gr. dnia.

Z poselstwa transwaalskiego w Brukseli donoszą, że Boerzy z pięciu rozmaitych stron, w sile co najmniej 6.000, wpadli do Kaplandu, gdzie się z nimi 10.000 ochotników połączyło, tak, iż połączenie Anglików może się stać wielce krytycznym. Nadto zburzyli Boerzy dynamitem wiele mostów kolejowych, tak, iż zaprowiantowanie Kitchenera jest na seryo zagrożone.

Ta ostatnia wiadomość jest widocznie pewną, skoro, jak nam telegram właśnie donosi, Kitchener osobiście wyruszył do De Aar, gdzie jak wiadomo, krzyżują się koleje na południu Oranii. Nadto donoszą telegramy, że Anglicy, ścigający Boerów, otrzymują ciągi a nawet dostają się do niewoli.

Prócz tych wieści biobowych dla Anglików rzychodzą inna o buntach w wojsku a n-

gielskim. Okazało się mylnem, jakoby ochotnicy południowo-australscy zbuntowali się i musiano przeciw nim wytoczyć armaty. Natomiast jednak prawdą jest, że buntowały się kolonialne wojska południowo-afrykańskie i sam Kitchener przyznał, że pewien zastęp żołnierzy z dwóch korpusów wzbrał się maszerować.

W Anglii dziwią się, że Dewett tak się zawzięty wymyka ścigającym go kolumnom Kitchenera. Wyjaśnia to pewien oficer angielski, który w liście pisze sarkastycznie:

„Jest coś prawdziwie humorystycznego w teraźniejszej przewlekłej kampanii naszej w „kolonii Oranii“. Ludzie, którzy jeżdżą bez wytchnienia za Dewettem z Pretorii do Bloemfontein a z Bloemfontein do Kapstadu wśród orkanów pyłu i naprzemian ulew nawałnych, umięją w jeszcze zdobywać na koncepta i bawić dociepać, których źródłem są błędy ministerstwa wojny.

„Kolumna pewnego znanego i popularnego generała, która długie czasy hamowana była brakiem koni a zbytkiem wozów taboru, nosi obecnie popularne miano „Settle Imperial Circus“. Cyrk ten zabija sobie czas „oswobodzeniem“ miast obłożonych. Kolumna ta jest w pochodzie długa na 14 kilometrów a może codziennie zrobić tylko 16 kilometrów, po trzech zaś dniach marszu musi tydzień odpoczywać.

„Otóż gdy Boerzy zwiertzą naddążanie cyrku, to wyjeżdżają o parę kilometrów za miasto, które zajęli byli. Cyrk naddąga „oswobodzą“ miasto i niebawem dalej rusza — a Boerzy wracają. „Cyrk nasz,“ powiadają żołnierze nasi, wtedy złapie jakiego Boera, kiedy złotwajaka za łapę ucałuje“. W ogóle można powiedzieć, że gdy kolumna cyrku przybyła na przeznaczone miejsce, ogon jej dopiero wyrusza. I ten cyrk chce schwytwać Dewetta!“

Nareszcie się rozpoczęły układy z delegatami chińskimi, a właściwie tylko z jednym z nich, bo Lihungczang jest chory i stawić się nie mógł, a nawet może się całkiem usunąć od rokowań. Co to znaczy? Dla mocarstw okoliczność to nieobojętna, i dlatego może Chinacy rozpuścić wiadomość o schwytaniu ks. Tuana.

Konstantynopolski korespondent *Berliner Tagblattu* telegrafuje dwie ważne wiadomości. Najpierw co do niemieckiej stacji węglowej na Czerwonym Morzu rzecz się tak ma, że Turcy wybudują potrzebne budynki i porbrzeża. Niemcy zaś mają dostarczać węgiel; tureckie i niemieckie okręty wojenne i kupieckie będą tam traktowane na równo, ale o odstąpieniu jakiego terytorium Niemcom mowy nie ma.

Dруга wiadomość dotyczy niemieckiej kolei w Małej Azji: Konia-Bagdad Bassora. Porta ma być teraz wielce nieżyczliwa dla tego projektu kolejowego, a że wybudowanie jej przez syndykat niemiecki leży w bardzo dalekim polu, więc Porta zajmuje się nowym projektem, który uważa za dogodniejszy pod względem strategicznym i dla którego znalazłby się syndykat zamożniejszy od niemieckiego, a nadto nowy syndykat nie wymagałby zagwarantowania przez Portę dochodu.

Nowy projekt prowadzi kolej ze Skutari (naprzeciw Konstantynopola) na Adabaser, Amasia, Kiwas, Diarbekir, Bitlis, Wan i Mosul z odnogą z Diarbekiru do Śródziemnego morza. Dalej szlak szedłby torem wytyczonym przez Niemców. Porta daje wyraźnie do zrozumienia, że straciła zaufanie do przedsiębiorstwa niemieckiego, które też swoją nieczyńnością, nie dopełniając przyrzeczeń postradało koncesję.

Nowy szlak sięgałby głęboko w ten północno-wschodni obszar Małej Azji, który co do budowy kolei Rosya dla siebie zastrzegła.

Skutki szerszenia cywilizacji europejskiej na dalekim Wschodzie poczynają się dojmująco odbijać na Europie. Z Tokio (stolicy Japonii) telegrafuje korespondent berlińskiej *Post*: „Japonia wyrabia teraz mnóstwo towarów, które dawniej sprowadzała z Europy, a co więcej, zalewa już niemi kraje dalekiego Wschodu; konkuruje z Europejczykami aż do Singapora i do Indji. Tak np. lampy w Chinach, Syamie i Indjach są po największej części wyrobu japońskiego. Na przyszłoroczną wystawę w Hanoi (w francuskich Indochinach), na którą zaproszono wszystkie kraje azjatyckiego Wschodu, czyni Japonia wielkie przygotowania.

Niedawno temu utworzyła Japonia w Bangkoku (stolicy Syamu) muzeum handlowe, które pod kierunkiem rządu japońskiego wystawiało wszelkiego rodzaju wyroby japońskie. Sukces jest już teraz bardzo znaczny i muzeum z pewnością jeszcze większego dobieje się znaczenia. Nawet Europejczycy w Bangkoku skrupnie się posługują tem muzeum i tam zakupują towary.

Niechaj też jeszcze Europa „scywilizuje“ olbrzyma chińskiego, to będzie mogła zamknąć swoje fabryki, sprzedać na material swoje floty handlowe i wojenne i zająć wreszcie o głodzie!

Stuletnia kwestya.

Są kwestye, których wieki całe nie mogą rozstrzygnąć. Do nich należy kwestya żydowska. U nas zajmowano się tą kwestyą nader gorliwie, z czego pozostały ślady w uchwałach prawodawczych i w dość obfitej literaturze. Począwszy od Gallusa, nie ma kronikarza, któryby czegoś o żydach nie zmiankował. Zwłaszcza Długosz rozpisyje się szeroko o Esterze Opoczyńskiej, wydobywającej za przykładem swej biblijnej imienniczki u królewskiego kochanka wolności i przywracającej do radaków swoich.

Ani te luźne kronikarskie zmianki, ani broszury i traktaty: Achacego Kmita, Sleszkowskiego, ks. Wacława Mojeckiego, ani Worek Judaszowy Klonowicza, ani szereg bezimiennych rozpraw, do jądra kwestyi żydowskiej nie sięgają. Podobnie i broszury z końca XVIII wieku, najczęściej okolicznościowe, gdy na sejmie czternastym poruszono sprawę żydów, jak np. „Katechizm o żydach i neofitach“, „Kontraktumudyta“, „Przechery w Koronie i na Litwie“ itp. miały przeważnie charakter i ton powierzchowny. Dopiero uczestnik sejmu czteroletniego, zasiadający w komisji zajmującej się reformą prawa o żydach Tadeusz Czacki pociągnął się o zbadanie kwestyi gruntownie. Owocem studyów jego była rozprawa „O żydach i karaitach“ nadzwyczaj treściwie napisana, lecz obejmująca tyle faktycznego materiału, że dotąd budzi podziw swoją wielkością i sumiennością, popartą cytatami setek źródeł czerpanych przez autora z pierwszej ręki.

Lubo rzecz ta ukazała się w druku po raz pierwszy w 1807 r. w Wilnie u Józefa Zawadzkiego, to jednak rękopis był znacznie wcześniej znany. Oto w dniu 7 grudnia 1800 r. w mieszkaniu Stanisława Sołtyka na zebraniu członków ukonstytuowanego przed paru tygodniami (d. 23 listopada) towarzystwa przyjaciół nauk sekretarz Franciszek Dmochowski oznajmił obecnym, że podczaszy pan Tadeusz Czacki z Porycka odczyta rozprawę o żydach. Tym sposobem głosiła praca znakomitego uczonego i wielkich zasług obywatelskich męża obchodzić może teraz właśnie stulecie swego istnienia.

Broszura „O żydach i karaitach“ liczy dwa wydania. Z nich drugie Kazimierza Józefa Turrowskiego (1860 r.) jest już wyczerpane, lecz znajduje się w wielu księgozbiorach prywatnych. Czacki nie stawał na gruncie filozoficznym, skoro we wstępie powiada: „Obcy wszystkim narodom żydzi składają wśród nich jedną społeczność, której równe prawa rozkazują i niemal równe ciężar przesady“.

Prawdą to jest i dziś jeszcze, choćby przytoczyć tylko „Aliance Israelite“ i sprawę Dreyfusa.

Czacki widząc w nauce radykalne lekarstwo na wszelkie rany i niedomagania społeczne, żąda przypuszczenia jak najszerszego żydów do źródła oświaty na równi ze wszystkimi innymi obywatelami, lecz stawiając to żądanie, kładzie mu warunków, znoszących odrębność narodową żydów: skasowanie żargonu, odziedzy zwyczajowe, szkół odrębnych talmudycznych, urządzeń rabinično-synagogałnych, o ile wkraczają w zakres prawodawczy, słowem zostawiając żydom religię nie kontrolowaną, nie pozwalając na żadne wyróżnienia.

Szlachetny marzyciel widząc 900.000 czerni żydowskiej nie tylko obcej, ale i wrożej otaczającejmu ją społeczeństwu, mniemał, że przez zrównanie praw i oświatę społeczeństwu ową narodzi się z ogółem narodu, jak to się np. stało *muallais mutandis* z Tatarami, którzy, mimo wierności dla Mahometa, przetworzyli się na wiernych synów Rzeczypospolitej.

Między innemi środkami zalecał Czacki przyuczanie żydów do rolnictwa. Opowiadał, że udało mu się 14 rodzin osadzić na roli w Porycku. Początkowo byli pomieszeni z chłopami, lecz gdy to demoralizujący i rujnujący ekonomicznie wpływ na włościan wywierało, utworzył oddzielną kolonię żydowską. I ta próba nie udała się, albo wiem jeszcze za życia Czackiego (umarł 8 lutego 1813 r.) z owych 14 kolonistów tylko 5 pozostało, reszta zaś, mimo zwolnienia od pańszczyzny a nawet czynszów, uciekała.

W początkach siódmego dziesiątka naszego dogorywającego stulecia, plan Czackiego wszechstronniego margrabia Aleksander Wielopolski wykonał. I jakież wydał owoce? Czy oczekiwane „uspolecznienie“ sięgnęło rdzenia kwestyi? Czy zmniejszył się proletaryat, według wyrażenia Czackiego „obcych wszystkim narodom żydów“ czy grupa „uspolecznionych“ przedstawia w robcie społecznej współczynnik dodatni?

Wojna z małżeństwem.

Znosi się na wojnę nie z małżeństwem, państwem takim to i takim, lecz z instytucją małżeństwa w ogóle, a kampania ta rozpoczyna się oczywiście we Francji, uprzywilejowanym kraju wszelkiego rodzaju diawłów.

Sprawa rozwodów była zawsze we Francji kwestyą literacką; smutnej pamięci p. Naquet sformułował tylko treściwie to, czego domagali się w teatrze, powieściopisarstwie lub ulotnych broszurach Augier, Dumas (syn) i cała plejada literatów. Obecnie na udeptaną przez poprzedników ścieżkę wstąpiła znana autorska firma Pawa i Wiktora Margueritte'ów. Poparcie udzielił im natychmiast Hervieu. Wylegają się znowu strumienie atramentu, popłyną potoki efektownych frazesów. Felietoniści zajrzą do archiwów redakcyjnych z przed trzydziestu lat. Materiał jest obfity i gotowy.

O cóż chodzi właściwie pp. Margueritte'om? Pragną zmienić i przekształcić zasadę procedury, a raczej, chcą wrócić do tej formy, w jakiej rozwody zostały umożliwione za czasów konsulat, jak je później określił kodeks Napoleoński. Prawo Naquet'a, obowiązujące teraz we Francji, pozwala rozwiązać małżeństwo jedynie na podstawie przyczyn ściśle oznaczonych.

Takimi przyczynami mogą być: wiarołomstwo, nadużycia, obelgi czynne i przestępstwa kryminalne, pociągające za sobą wyrok hanbiący. Pp. Margueritte'om ta lista nie wystarcza. Pra-

gną włączyć do niej i to w pierwszej linii zobowiązanie zgodę. — Nie chcę żyć z tobą dłużej — mówi mąż. — I ja mam ciebie dosyć! — odpowiada żona. Niech powtórzą te słowa przed trybunałem: a powód do rozwodu dostateczny.

W jaki sposób motywują autorowie „Desastres“ swe dezideraty? Dowodzą, iż stwierdzenie przyczyn ściśle określonych czyni koniecznym długi i przykry proces publiczny. Jawne posiedzenia sądowe stają się miejscem, w którym piorą się brudy rodzinne. Sprawa rozwodowa łączy się wskutek tego zazwyczaj ze skandalem, który rzuca cień na dobrą sławę rodziny. Istnieje cała falanga dzienników, które wypełniają swe szpalty drastycznymi szczegółami z podobnych procesów. Jeśli dwoje ludzi wiąże się na gruncie wzajemnej zgody — konkluduje pp. Margueritte'owie — to dla czegoż ta sama wzajemna zgoda nie ma wystarczać, aby każda z nich poszła swoją drogą?

Tego wszakże nie dosć, bo może zająć wypadek, iż jedna strona nie godzi się na rozwód. Pp. Margueritte'owie nie wahają się wyrazić pragnienia, by żądanie jednej strony wystarczało do otrzymania rozwodu.

Pod takim hasłem rozpoczynają kampanię pisarze, znani w literaturze francuskiej.

Nie jest że to raczej wojna, wypowiedziana instytucji małżeństwa? Statystyka rozwodów z ostatnich lat poucza, iż prawo Naquet'a w tej formie, w jakiej istnieje obecnie, dało pole do licznych nadużyć i jeśli nie podkopało życia rodzinnego we Francji, to tylko dlatego, że ogół społeczeństwa żywi zawsze wstręt do rozwodów i nie daje im swej sankcji. Kobieta rozwodząca się z jednym mężem, aby poślubić drugiego, okupuje najcięższą swę postępowanie wykluczeniem się z życia towarzyskiego.

Ostatnie zajścia w Melun dały jaskrawy tego przykład. Jakaś dama rozwiodła się ze swym mężem, aby zaślubić młodego oficera. Żony kolegów nie chciały jej przyjmować w swych domach. Ani okólniki ministra wojny, ani surowe kary, które posyłały się na oficerów, nie zdołały przełamać tego uporu.

W życiu trafiają się okrutne powikłania i bolesne dramaty. Zdarzają się wypadki, w których związek małżeński staje się istną drogą krzyżową, można jednak dla tego rodzaju wypadków, bądź co bądź wyjątkowych, rozluźnić węzły, na których opiera się ustrój rodzinny i społeczny? Pp. Margueritte'owie i Hervieu zagralopowali się w swoich reformatorskich aspiracjach; trudno przypuszczać choćby na chwilę, aby ogół wziął na seryo ich kampanię.

Zdrowie Ojca Świętego.

Stan fizyczny Ojca Świętego, jak na jego lata podesej, jest przedziwny. Wprawdzie twarz i ręce mają barwę przeźroczysto białawą, jak gdyby nitylko włosy, lecz i krew siwieć mogła, rysy nabrały ostrości niezwykłej, ciało całe zeschowało i stało się lekkie, lecz wszystkie organy wewnętrzne znajdują się w stanie wyśmienitem i funkcjonują prawidłowo, tem bardziej, że Ojciec Święty jada bardzo niewiele i to potrawy jej, lekka pożywna, jak ryby, drób i owoce. Napójów nie pija wcale, a czasem tylko usta umoczy w kieliszku wina wypróbowanej czystości.

Gdy ciało jest tak krzepkie, co mówić o duchu. Już oczy czarne, żywe, iskrzące się, młode mówią, jaką siłę, moc, przenikliwość posiada umysł tego wielkiego starca. A cóż dopiero jego czynny czy to będą wskazówki, udzielane kardynałowi sekretarzowi stanu, czy innym członkom św. kolegium, czy redagowane przez niego encykliki, czy pełne wyższości, niezłej skąd niemal mądrości słowa, którymi darzy składające ch mu hołd pielgrzymów od najmniejszych tego świata do małych i zupełnie maluczkich.

Jest to lampa, posługując się słowami dr. Lapponiego, lekarza domowego papieża, paląca się jasnym płomieniem i mająca tego paliwa jeszcze na długo, na bardzo długo. Chyba, żeby ją wiatr nagły zagaśli niespodziewanie! Umiarowanie i uregulowanie trybowi życia, znajdującą podjętą w ciągłej, rozumnie urozmaiconej pracy, takie niebezpieczeństwo nie grozi.

Skąd przecież pochodzą alarmujące pogłoski?

Stosunki rzymskie wyjaśniają to dokładnie. Włochy liberalne są tak biedne, że nie mogą utrzymać należycie swej prasy. Przytem dzienników mało, a anonsów mało, bo kupiec włoski jest za ubogim, by opłacać ogłoszenia. Jedynę ocalenie w funduszach prasowych rządu, który płaci za pomocą, by z pomocą prasy wpływać na opinię publiczną i — w senzei. Senzacyjna wiadomość podwaja sprzedaż uliczną. Stąd ciągną po goń za czemś niebywałem, drażniącym ciekawość mas.

Leon XIII i jako papież i osobiście jest mimo wszelkich zaprzeczeń kół wolnomularskich, radykalnych — nadzwyczajnie we Włoszech popularnym. Cóż tedy dziwnego, że spekulacja nie zaspokajana na miano publicystyki, peryodycznie i w coraz to krótszych odstępach czasu owłada tym tak wdzięcznym dla niej materiałem, jak zdrowie Ojca św. i puszcza za w świat pogłoski o jego chorobie poornie usprawiedliwione podobnym jego wiekiem.

Z Rzymu owe pogłoski rozlatują się po świecie całym napelniając niepokojem wszystkie serca katolickie. Korespondenci rzymscy dzienników zagranicznych wola także telegrafować wieści sensacyjne, niż zgłosić się do Watykanu,

gdzie każdemu z nich udzielonyby jak najchętniej informacji wiarygodnych.

KRONIKA.

Lwów, dnia 27 Grudnia.

Arceybiskup hr. Szepczycki — jak donoszą z Czerniowca — wręczył bukowickiemu prezydentowi kraju, bar. Bourignonowi insygnia krzyża komandorskiego papieskiego orderu Grzegorza z gwiazdą.

Minister dr. Leonard Pięta w czwartek po południu wyjechał z powrotem do Wiednia.

Mianowania. Minister skarbu zamianował oficyalnymi kancelaryjnymi kancelistów sądowych: Walerego Jaklicza w Leżajsku, Zysza Felde w Skawinie i Jana Węgrzyna w Zabnie.

Przydyum krajowej dyrekcyi skarbu zamianowało koncep'owego praktykanta skarbu Włodzimierza Nawratila koncepistą skarbu w X randze.

Sąd krajowy wyższy krakowski zamianował oficyalnymi kancelaryjnymi kancelistów sądowych: Walerego Jaklicza w Leżajsku, Zysza Felde w Skawinie i Jana Węgrzyna w Zabnie.

Z armii. Na pogrzeb najstarszego wiekiem generała niemieckiego Blumenthala, który umarł w Berlinie onegdaj, wyjechał — jak nam donosi telefonat wiedeński z 27 h. m. — z polecenia cesarza komendant korpusu wiedeńskiego generał Uexkuell.

Na wileńską w Gracu — jak nam donosi telegram feldmarszałek porucznik austriacki Hoffinger.

Doktor August Rodakiewicz rodem z Radłowa w Galicyi, uzyskał dnia 7 grudnia br. na uniwersytecie w Heidelbergu — na podstawie rozprawy agrarno-politycznej o chłopach galicyjskich i egzaminu ustnego z ekonomii politycznej, skarbowości i prawa narodów — stopień doktora *multis cum laude*.

Marki pocztowe dawne, opiewające na centy można jeszcze mienić na nowe, opiewające na grosze, do 31 bm. Po tym terminie tracą już wszelką wartość wszelkie stare dawne marki z wyjątkiem tych, które zostaną naklejone na kartki pocztowej kasy oszczędności.

Linia telefoniczna do Wiednia w czwartek od godz. 12 min. 15 w połud. przerwana między Lwowem a Krakowem, wskutek czego depesz telefonicznych nie otrzymaliśmy.

Herodot a koleje państwowe. Znakomity historyk Hellenów jest niedoścignionym wzorem bezstronności. Opowiedział w którymś ustępie swoich dzieł, jak to same posagi bóstw, wystawione na dowód zawartego pomiędzy dwoma miastami helleńskimi przymierza pokoju, gdy to przymierze zostało złamane, pospadały z ołtarzów i zaryły się w piasek. Do tej opowieści dodał następującą uwagę: ja w to nie wierzę, ale może kto inny temu uwierzy.

Dorównać tej wzniosłej bezpartyalności nie sposób, ale naśladować ją wolno każdemu. Dla wyгоды czytelników *Gazety* i dyrekcyi kolei lwowskiej drukujemy jej rozporządzenia, dotyczące kolei. My niepełnie je rozumiemy, ale może który z czytelników zrozumie.

Dziś ogłasza wspomniana dyrekcyja: Zmiana zakresu działania ładowni Kwaczała. Na linii Sucha Skawce-Siersza Wodna otwarta została dnia 10 grudnia 1900 istniejąca ładownia Kwaczała dla ruchu osobowego i ruchu pakunowego za opłatą należytości w atacyi przeznaczenia. Bilety jazdy będą wydawać konduktorzy w pociągach.

Adryatyko-saski związek kolejowy. Adryatyko-północno-niemiecki związek kolejowy. Z ważnością od dnia 1 stycznia 1901 wechodzą w życie nowe taryfy (część II) dla po wyższych związków kolejowych.

Zabójstwo Onegdaj wieczorem w szynku „pod Kogutkiem“ na ul. Zyblikiewicza we Lwowie wynikił sprzeczek, która fatalna za sobą pociągnęła następstwa. Niejaki Władysław Gross, żołnierz pułku 19 obrony krajowej ugodzony w szyję bagnetem skonął na miejscu. Pódejrzanego o zabójstwo murarza M. K. aresztowała policja. Przeprowadzone przez policję dochodzenia wykazały w dalszym ciągu, że prócz Grossa raniomny został bagnetem także służący oficerski, żołnierz 30 pp. Bilidski.

Przepowiednie Fałba. Na styczeń stawia on następujący horoskop: Do połowy miesiąca temperatura niska, powietrze suche ze skąpnymi opadami śniegowymi. Około połowy miesiąca temperatura podnosi się, śniegu coraz więcej. W ostatnim tygodniu obfite śniegi, powietrze wilgotne. — W lutego pierwszy trzeciej części dżdżysto. Śniegi obfite. W drugiej trzeciej części opady śniegowe, temperatura podnosi się; w trzeciej deszcze przy niezwykłej wysokości temperaturze i wylewy.

W marcu pierwszy połowie obfite śniegi, a na zachodzie Europy deszcze. W drugiej połowie na zachodzie pousucha, w środkowej Europie deszcze. Dnia 20 marca najkrzyżniejszego dnia roku. Deszcze wzmagają się, temperatura wysoka, tu i ówdzie burze. Cały miesiąc bardzo wilgotny.

Paryska polska filharmonia obchodziła w tych dniach dwudziestą rocznicę swego istnienia. Lubo zakres działalności tego stowarzyszenia nie był wielki i ograniczał się głównie zbliżaniem towarzystwom, rzucanych na bruk paryski radaków, to jednak w życiu paryskiej kolonii polskiej towarzystwo filharmonijne położyło niezaprzeczane zasługi. Ono zorganizowało pierwsze przedstawienia teatralne w języku polskim, przeznaczając dochody na cele ogólne. Te zasługi śpiewającej drużyny podkreślone zostały przez różnych mówców na uroczystym posiedzeniu jubileuszowym, poczem orczymano okolicznościowy wiersz Seweryn Duchński.

Suknia ślubna królowej Wilhelminy utkana została ze srebrnej brokateli. Hafta, wykonana szkoła rzemieślni i sztuki stosowanej w Amsterdamie. Ozdobia przód sukni i cały tren.

Antysemityzm algierski. Minister francuski żąd Cremerieux dokonał tego, że żydom algierskim nadał obywatelstwo francuskie, podczas gdy właściwą ludność tej kolonii Arabowie pozostali i nadal podanymi Francji, pozabawionymi przywilejów, przywiązanych do obywatelstwa. Skutkiem tego faworu żydzi algierscy stali się właściwymi panami kolonii i zrzuwali w przeciągu lat dwudziestu Arabów tamtejszych. Przyczyniło się to do wytworzenia tak niezdrowej atmosfery i rozgoryczenia Arabów do tego stopnia, że parlament francuski wybrał niedawno komisję, mają-

